

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. Quid, & Quotuplex sit Irregularitas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ter constare de contumacia ejus, pro quo fertur cessatio; quamvis non teneatur Praelatus monere partem per instrumentum publico sigillo munitum.

Notandum secundo, quod qui sine sufficiente causa cessationem indicit, privetur omnibus fructibus, quos tempore cessationis deberet percipere, & teneatur satisfacere parti laesae. Quod si iuste indicitur, pars, contra quam fertur cessatio, tenetur cessantibus satisfacere de damno, quod interim subeunt, cum non possint consueta officia peragere.

V. Quæritur demum; Quinam possit indicere, aut tollere cessationem a Divinis?

Respondeo, is, qui potest ferre Interdictum; atque adeo is, qui Episcopalem, aut similem Episcopali jurisdictionem habet in foro externo, potest indicere cessationem, ut com-

muniter docent apud Suar. disp. 39. sect. 3.: Aliquando tamen cessationem præcedit censura interdicti, ut prohibitio sit arctior; Aliquando vero imponitur pura cessatio sine interdicto.

Præterea cessationem tollere potest, qui illam tulit, aut Superior, aut Successor, ne Tribunalia turbentur; nam cessatio solum ab homine, & non a jure fertur. Tolli autem potest sive simpliciter, sive ad tempus pro beneplacito. Solus Papa potest illam quoad aliquos tantum effectus suspendere; quia effectus cessationis sunt a jure communi inseparabiliter connexi inter se, sicut effectus excommunicationis. Per legitimam appellationem suspenditur cessatio, antequam executioni mandetur, cum per appellationem impediatur jurisdictio imponentis: Post executionem vero non nisi relaxatione tollitur, ut diximus de censuris in genere.

Q U Æ S T I O VIII.

De Irregularitate.

Quamvis Irregularitas non sit censura, de ea tamen communiter Doctores disputant post censuras, quibus valde affinis est; cum pariter sit actus clavium, seu Ecclesiasticæ potestatis. Quæremus itaque primo, Quid, & Quotuplex sit? Secundo, Quam ob causam incurratur? Tertio, Quinam possit Irregularitatem imponere? Et erga quos? Quarto, an dubium excuset ab Irregularitate? Quinto, quomodo tollatur? In postrema vero quaestione descendendo ad Irregularitates in particulari, agemus de Irregularitatibus tum ex delicto, tum ex defectu.

ARTICULUS I.

Quid, & Quotuplex sit Irregularitas?

- I. Irregularitas est moralis inhabilitas persona ad Ordines recipiendos, & exercendos.
- II. In quo differat a censuris, & a Depositione, ac Degradatione.

III. Non nisi duo sunt effectus Irregularitatis; Videlicet Ordinum suspensionem, & Usus impedire.

IV. Irregularis illicite quidem sacramentaliter absoluit, sed non invalide, si bona fide ad illum poenitentes accedunt.

V. Beneficiarius irregularis ad quid tenetur? Illicite, & irritanda potius est, quam irrita Beneficii colla-

latio facta Irregulari.

VI. Probabiliter Irregularitas non impedit susceptionem prime Tonsura.

VII. Recensentur tam Irregularitates ex delicto, quam ex defectu.

VIII. Irregularitas alia est Totalis, alia Partialis.

I. **Q**uæritur primo; Quid veniat nomine Irregularitatis?

Respondeo cum communi apud Laym., & alios, Irregularitatem esse *Impedimentum canonicum ex aliqua indecentia proveniens, per se primo impediens Ecclesiasticorum Ordinum susceptionem, & secundo eorundem usum ob reverentiam Divinorum.* Explicatur per partes. Dicitur primo esse *Impedimentum canonicum*, ut ostendatur, Irregularitatem non esse inductam jure Divino, aut naturali, sed jure Canonico, quod est conforme juri naturali. Ratio enim naturalis dicitur, non esse admittens ad Ordines Sacros, nisi qui decenter accedant, & ideo jus Canonicum irregulares declarat, qui indecenter accederent: Quia vero femina, sicut etiam homines nondum baptizati excluduntur ab Ordinibus jure Divino, ideo non dicuntur irregulares.

Dicitur secundo, *Proveniens ex aliqua indecentia*; hæc autem vel est culpabilis; ut quando quis fit irregularis ex delicto; Vel inculpabilis; ut quando fit irregularis ex defectu aliquo corporis, aut animi; sicut est notabiliter deformis, amens, &c. Illa irregularitas dici solet pœnalis; ista vero mixta.

II. Dicitur tertio, *Impediens per se primo, seu directe Ordinum susceptionem*; Et in hoc Irregularitas disconvenit a censuris; nam excommunicatio major impedit quidem Ordinum susceptionem, & eorundem usum, sed impedit hæc, quatenus sunt quædam communicatio cum fidelibus;

unde excommunicatio major directe prohibet communicationem cum fidelibus, & indirecte impedit Ordinum susceptionem: Excommunicatio minor non impedit usum Ordinum, sed solum passivam eorum, ac reliquorum Sacramentorum participationem: Suspendio (sicut etiam Depositio, & Degradatio) privat tantum directe usu Ordinum susceptorum, unde solis Clericis competit; Irregularitas vero cum directe impediatur Ordinum susceptionem, competit etiam laicis. Interdictum demum impedit etiam Divinorum officiorum auditionem, Ecclesiasticam sepulturam, & certa quædam alia Sacramenta, quæ non impedit Irregularitas. Differt præterea Irregularitas a Censuris, quia Censura (quæ est sæpe ab homine) est pœna medicinalis, & habet pro fine emendationem; & respiciunt delinquentis: Irregularitas vero (quæ semper est a jure) non semper est pœna, sed solum est moralis inhabilitas personæ ad Ecclesiasticos Ordines; Et quando provenit ex delicto, habet rationem pœnæ vindictivæ, non medicinalis; habetque pro fine reverentiam Divinorum. Differt demum Irregularitas a Depositione, & Degradatione, quod illa tantum non admittat laicos ad statum Clericalem; istæ vero hominem a tali statu ejiciant.

Dicitur quarto, quod *Secundario impediatur exercitium Ordinum susceptorum*; non enim semper impedit tale exercitium, sed solum quando indecenter exercerentur Ordines: Quare si Diacono amputetur pollex, ita fit irregularis, ut non possit ad Sacerdotium ascendere, possit tamen canendo Evangelium exercere Ordinem Diaconatus; ut notat Bonac. Con., & alii.

Dicitur demum, *Ob reverentiam Divinorum*; ut ostendatur causa finalis.

lis Irregularitatis; Sed brevius defini potest Irregularitas, quod sit *Moralis inhabilitas personæ ad Ordines suscipiendos, & exercendos.*

III. Sequitur ex dictis, duos tantum esse effectus Irregularitatis, videlicet impedire susceptionem, & usum Ordinum. Unde fit primo, posse Clericos irregulares ea munera obire, quæ potest laicus; videlicet in Ecclesia canere, missæ ministrare, Sacramenta suscipere, Ordine excepto, ad quem inhabilis est, sed non incapax; unde illicite, non tamen invalide confertur Ordinis Sacramentum irregulari.

IV. Fit secundo, Clericos irregulares posse valide exercere omnes actus jurisdictionis Ecclesiasticæ, quamvis non licite illos, qui actus Ordinis requirunt, ut sunt absolutio a peccatis, realis degradatio, &c., Proinde docent communiter Doctores cum Con. dub. 1., Laym. cap. 1. contra Navar., & Avil. dub. 6., quod etiam irregularis denunciatus (necnon suspensus ab Ordine non denunciatus nominatim, & interdictus personaliter) valide, quamvis illicite, sacramentaliter absolvant accedentes bona fide, cum non careant jurisdictione, sicut caret excommunicatus denunciatus: Immo suspensus a solo beneficio etiam licite sacramentaliter absolvit, cum non privetur usu Ordinis.

V. Fit tertio, Irregularitatem non privare Clericum ipso jure fructibus, & administratione beneficii, dummodo officium saltem per Vicarium exerceat, ut docent Suar., Laym., Avil.; Qui tamen notant, quod si beneficium requirat officium, cui irregularis per seipsum satisfacere non possit, debeat beneficio privari, juxta cap. *Ex literis, de Exception. Prælator.* Immo sponte illud debeat resignare, si dispensatio brevi tempore impetranda non sit.

Dubium est; Utrum collatio beneficii facta irregulari sit ipso jure irrita; unde provisus teneatur in conscientia illud resignare?

Affirmant Henr., Bonac., & Avil. dub. 6. cum communiore; quia ex cap. ultim. *de Rescriptis in 6.* beneficium datur propter officium; ergo inhabilis ad officium est pariter inhabilis ad beneficium acquirendum, ex cap. ultim. *de Clerico excommunicato ministrante.* Verum Suar. disp. 40. sect. 2., & Laym. docent, talem collationem illicitam esse, & irritandam, non vero irritam: etenim beneficii collatio non debet censerī irrita sine ullo jure expresso; in casu autem nostro nullum jus expressum adducitur. Quibus adde, aliquod beneficium requirere officium, cui ipse irregularis satisfacere potest, puta si officium requirat tantum preces Canonicas: Quod si non possit irregularis per se satisfacere, satis est, si satisfaciat per Vicarium.

VI. Majus dubium est; An Irregularitas, quæ impedit Ordinum susceptionem, impediatur etiam susceptionem primæ Tonsuræ?

Communiore sententia cum Bonac., Suar., Avil. affirmat; quia quamvis prima Tonsura non sit Ordo, sed dispositio ad Ordines, tamen in jure Canonico venit nomine Ordinis, *Argumento cap. Cum contingat, de atate, & qualitate, &c.* Verum P. Aloysius Bariola apud Bonac. negat; quia cum juxta communiorem Theologorum sententiam prima Tonsura non sit Ordo, Irregularitas non impedit susceptionem primæ Tonsuræ; sicut nec impedit ingressum in religionem: In odiosis enim non est facienda extensio de uno casu ad alium, ex cap. *Pæna, de Penit. dist. 1.*

Rogabis; An irregularis suscipiendo, vel exercendo Ordines aliam irregularitatem, aut poenam incurrat?

Respondeo negative; quamvis mortali;

taliter peccet; nulla enim poena in jure imponitur pro tali delicto.

VII. Quæritur secundo; Quotuplex sit Irregularitas?

Respondeo, esse duplicis generis, Alteram ex indecentia morali, seu ex delicto, aut facto, puta ex homicidio; Alteram ex indecentia physica, seu ex defectu inculpabili.

Irregularitates ex delicto istæ enumerantur apud Busemb. Prima ex iteratione Baptismatis; estque irregularis tam rebaptizans, quam rebaptizatus. Secunda ex violatione censurae, si scilicet censura innodatus actum aliquem Ordinis Sacri solemniter exerceat. Tertia si Clericus actum Ordinis Sacri, quem non habet, solemniter exerceat. Quarta propter indebitam susceptionem Ordinum; ut si quis suscipiat Ordines in excommunicatione, aut suspensione, aut ab Episcopo non habente jurisdictionem, aut per saltum, aut ante legitimam aetatem, aut sine dimissoriis, aut furtive, idest Episcopo nesciente, non approbante, nec examinante; Quamvis multi apud Bonac. quaest. 3. punct. 4., & Avil. putent, quod fere in his omnibus casibus suspensio potius, quam irregularitas incurratur. Quinta ob enormia crimina, quæ a jure habent annexam infamiam, si sint notoria, & publica, ut sunt Infidelitas, hæresis, adulterium, raptus, incestus, perjurium in judicio. Ultima quæ oritur ex injusta mutilatione, vel homicidio, etiam indirecte tantum voluntario, quæ extenditur ad consulentes, & mandantes; Et quamvis Dian. part. 4. tract. 2. resol. 28. putet, solum consulentes homicidium incurrere in irregularitatem, non autem consulentes mutilationem, cum hoc non habeatur in jure: communis tamen sententia est in contrarium, ut notat Molin. apud eundem Dian.

Irregularitates vero ex defectu sunt

octo. Prima ex defectu animi; unde sunt irregulares Amentes, Phrenetici, Epileptici, Illiterati, seu non habentes necessariam doctrinam pro Ordinibus, Neophyti, seu recenter ad fidem conversi, donec judicio Episcopi sint sufficienter instructi.

Secunda ex defectu corporis; Quare irregulares sunt cæci, surdi, claudi, carentes pollice, aut indice, vel oculo sinistro, seu canonico. Item maxime deformes, ut si quis careat auribus, naso, si notabiliter sit gibbosus, paralyticus, leprosus, gigas, pigmaeus, ethiops inter alienos, ubi disparitas est ludibrio, hermaphroditus; non tamen ille, qui per vim, aut infirmitatem factus est eunuchus.

Tertia ex defectu natalium: Illegitimi enim reputantur viles; & ideo sunt irregulares, donec legitimentur, vel per professionem religiosam, vel per subsequens matrimonium inter parentes, dummodo tempore conceptionis potuissent valide contrahere; Vel demum per dispensationem Pontificiam; Etenim Principes sæculares possunt tantum legitimare in ordine ad officia sæcularia, & hæreditates.

Quarta ex defectu aetatis, si scilicet ante legitimam aetatem quis ordinetur.

Quinta ex defectu Sacramenti, seu significationis matrimonii, hoc est ratione bigamiæ. Bigamus enim cum carnem suam in plures dividerit, non apte repræsentat unionem Christi cum Ecclesia. Est autem bigamus, tum qui secundum matrimonium saltem præsumptum contraxit, & consummavit; tum qui viduam duxit, & cognovit; tum etiam qui uxorem prius ab alio per fornicationem cognitam duxit, & cognovit; necnon qui propriam uxorem cognoscit post ejus adulterium: ac demum qui post solemne votum castitatis matrimonium (licet invalide) contrahit, & consummat; nam interpretatione juris censetur duo matrimonio;